

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 106.

Tredie Session.

38te Møde.

Mandagen den 8de December.

(Forts.)

Chr. Larsen (forts.): Jeg kan derfor ikke stemme for, at dette Forslag bliver til Lov, skøndt jeg, hvad Sagens Realitet angaaer, ikke er ganske enig med mig selv om hvad jeg vil gjøre, om jeg vil stemme for dets videre Fremme. Imidlertid maa jeg bede lagt Mærke til, at man i den unge Alder af 7 Aar ikke kan begynde med Underviisning til et høiere Maal, da denne Alder mere hører til Phantasietiden hos Børnene, som kræver en Underviisning, som giver deres Phantastespil Næring til at oplives af alt hvad der berører dens fine, aandige Natur, som først langt senere i det 16de eller 18de Aar, der er Følelsens begyndende Aldersperiode, som lidt efter lidt klarer Forstanden, uddanner Begreberne og fører den Unge over paa Tænkningens Gebeet, hvor Dømmekraften udøver sin Magt over ethvert Indtryk, Følelsen frembringer eller berøres af i Livet. Først i denne Alder er det, at den Unge kan modtage de Kundskaber, som skulle udvikle ham til en større Modenhed. Dette gjælder imidlertid ikke dem, som skulle studere, thi med Hensyn til dem er der mere at tage Hensyn paa, at de allerede i en ung Alder kunne opnaae nogen Færdighed i mange Ting, som siden, naar de skulle studere, ville meget forsinke dem; men for dem, som kun skulle have et Overblik over de almindelige Statsforhold, for at have den fornødne Indsigt i det store Statshuisholdningsvæsen, er det til ingen Nytte, at man saaledes presser dem fra Ungdommen af med endeel aandløse Katechisationer og Lærdomme, som kun udslukke Aandens levende Phantastespil, som man skulde søge at oplive. Jeg er derfor ikke enig med mig selv i hvad

der er det Rette, om jeg skal stemme for Lovforslagets Fremme eller ikke, da jeg ikke kan komme til den Erkendelse, om nogen Behandling af Forslaget her i Thinget kan føre til Noget, som kan gavne Skolesagen, som ikke er mig nogen ligegyldig Sag. Men til den Erkendelse er jeg kommen, og deri er jeg enig med mig selv, at Forslaget ikke er nyttigt til at indføre Forbedringer i Almueskolevæsenet. Vil man give Forslag til at forbedre Almueskolevæsenet, saa skulde deri egentlig indeholdes Noget, hvorved en vis Beskæftigelse, visse Syssler kunde sættes i Forbindelse med hvad Børnene skulde lære; de kunde f. Ex. lære at arbejde ved Maskiner eller i en eller anden Haandtering, gjortle og forsærdige alle Slags Redskaber i det Smaa; over disses Indretninger kunde de øves i at afgive mundtlige Forklaringer, som atter igjen kunde affattes skriftlig, og tillige kunde de øves i Beregninger over ethvert Maal, Stykkerne i et Redskab skulle indeholde, for at det Hele kunde staae i Harmonie sammen, og paa denne Maade kom der dog virkelig nogen Øvelse istand i den Retning, og saa vare de ogsaa dygtige til en Gjerning i Livet, om de ikke siden skulde have Lyst til at udvikle deres Aand noget videre; men naar man bliver ved at bygge fort paa Almueskolevæsenet paa en saadan Maade, saa gjør man Børnene ikke alene sløve, aandløse, døve og dørffe, men man pinner endog saa af dem den sidste Rest af Liv og Aandfuldhed, saa de siden slet ikke faae Lyst til at beskæftige sig med aandelige Ting eller gide læse, tænke i nogen Sag selv eller om nogen Ting, naar de komme ud af Skolen. Jeg har ogsaa selv Modbydelighed for alt dette; derfor er det min Overbeviisning, at Skolerne burde indrettes til dette Maal; thi den, som da ei havde Lyst eller Anlæg til aandelige Ting,